

Met bezieling op koers

Epafras 2020-2023

Een focus op betekenisvol en professioneel contact met Nederlandse gedetineerden in het buitenland

Epafras

Doelstelling

Stichting Epafras bestaat nu 35 jaar en biedt professionele en ambtshalve geestelijke verzorging aan alle Nederlandse gevangenen in het buitenland die daarom vragen. Het gaat bij de bezoeken om geloofs- en levensvragen, waarbij aspecten van het ondergaan van detentie in het buitenland aan de orde zijn, evenals verwerking van het delict, omgaan met verlies, het missen van relaties, het leven in detentie, herstel van eigenwaarde, zingeving en levensbeschouwelijke beleving.

Epafras biedt ook diaconale (maatschappelijke) hulp tijdens detentie en ondersteuning bij terugkeer en richt zich daarbij ook op mogelijk (herstel van het) contact met familie en andere relaties.

Beleid

Het beleid is erop gericht om Nederlandse gedetineerden in het buitenland geestelijke verzorging te bieden.

Dit werk wordt gedaan door (Nederlandssprekende) professionele vrijwilligers, die meestal wonen en werken in de landen waar de mensen gedetineerd zijn. Epafras is verantwoordelijk voor werving, training, scholing en intervisie van deze vrijwilligers en ondersteunt de vrijwilligers ook in praktische zin bij de reizen en bezoeken.

Vanuit Nederland verzorgt Epafras verder met verschillende communicatiemiddelen contact met gedetineerden en hun familie en vrienden. Epafras werkt daarin nauw samen met verwante organisaties.

Stichting Epafras

Morsingel 5-7
2312 AZ Leiden
+31(0)712048407
info@epafras.nl
epafras.nl

1. Visie en Missie

Gedetineerden in buitenlandse gevangenissen leven in een omgeving die in alle opzichten 'vreemd' is. Ze zijn opgesloten, afgesneden van familie en vrienden, in dikwijls barre en gevaarlijke omstandigheden, in een vreemd land waar ze dikwijls de taal niet van spreken. Alle vanzelfsprekendheid is weg.

Het zijn omstandigheden waarin verdriet, angst en woede voortdurend aanwezig zijn en vragen omhoog komen naar de zin van dit leven en de zin van het gestraft zijn. Hoe overleef je, hoe kom je de tijd door, kun je de tijd van detentie ook goed besteden?

Geestelijke verzorging is een vorm van professionele begeleiding, hulpverlening en advisering die mensen kan ondersteunen bij existentiële- en geloofsvragen in crisissituaties. Detentie is zelf zo'n soort crisis, vaak voorafgegaan door andere crises die hebben geleid tot verslaving, schulden, drugsmokkel en bijbehorend crimineel gedrag. De meeste gedetineerden zijn niet voor niks gestraft, vaak zijn er slachtoffers, in de eigen kring of verderaf in de maatschappij. De geschiedenis van mensen, de keuzes die hebben geleid tot een delict: dit alles komt aan de orde in gesprekken met geestelijk verzorgers. Het werk van Epafras verschilt daarin niet wezenlijk van het werk van geestelijk verzorgers in gevangenissen in Nederland. Waarin het wel verschilt is de aandacht voor de bijzondere omstandigheden van detentie in het buitenland. Behalve de omstandigheden waarover we al eerder spraken, ontbreekt dikwijls ook regelmatig contact of bezoek van familie en relaties. Het bezoek van een Nederlandssprekende geestelijk verzorger krijgt daarmee extra gewicht. Tegelijkertijd is er, ook in vergelijking met de Nederlandse situatie, minder tijd voor de geestelijk verzorgers om een vertrouwensrelatie op te bouwen met de gedetineerde. Het vraagt kundigheid en bijzondere aandacht om toch een gesprek te voeren dat voor de gedetineerde zinvol is.

De naam Epafras is ontleend aan de Bijbel: van Epafras wordt gezegd dat hij de apostel Paulus bezocht in de gevangenis en later ook zelf gevangen zat. De naam Epafras is ook verbonden met het Griekse woord voor vriendelijkheid en dat is dan ook één van de kernwaarden bij de stichting Epafras. Vanouds wordt het bezoeken van gevangenen als één van de werken van barmhartigheid gezien.

Bij Epafras vinden we dat iedere mens een tweede kans verdient en bieden wij aan gedetineerden een luisterend oor, of, met een traditioneel woord: 'zielzorg'. Omdat in de verwerking van het delict, hun verhaal daarover en hun verantwoordelijkheid ook hun 'ziel' in het geding is. Vanuit welke mentaliteit of drijfveer (spiritualiteit) maak je keuzes die een andere toekomst mogelijk maken?

Epafras stelt zich ten doel om alle gedetineerden in het buitenland die daarom vragen schriftelijk contact (correspondentie) of persoonlijk bezoek te bieden van professionele geestelijk verzorgers. Daarnaast geeft Epafras i.s.m. de ketenpartners van het Ministerie van Buitenlandse Zaken Reclassering Nederland Bureau Buitenland en de advocatenorganisatie Dutch&Detained een tijdschrift voor gedetineerden uit: *Comeback*.

Ook biedt Epafras diaconale ondersteuning, bemiddelt in contacten met familieleden en biedt desgevraagd nazorg bij terugkeer naar Nederland. In deze werkzaamheden werkt Epafras samen met ambassades en consulaten, de eerdergenoemde ketenpartners, met andere instellingen voor justitiepastoraat en geestelijke verzorging en met organisaties voor (ex-)gedetineerden als Gevangenzorg en Exodus Nederland.

Epafras is van oorsprong een oecumenische organisatie. De geestelijk verzorgers bij Epafras hebben verschillende religieuze achtergronden: een meerderheid is christelijk (protestants en katholiek), een aantal heeft een moslimachtergrond of een achtergrond in hindoeïsme, boeddhisme en humanisme. Epafras streeft naar inzet van lokale geestelijk verzorgers die open staan voor verschillende religieuze tradities en het vermogen hebben een brug te slaan naar de existentiële- en geloofswaarden van anderen. In trainingen en conferenties besteden we hier aandacht aan.

Epafras stelt zich ten doel om alle gedetineerden in het buitenland die daarom vragen schriftelijk contact (correspondentie) of persoonlijk bezoek te bieden van professionele Nederlandssprekende geestelijk verzorgers.

2. Organisatie en Governance

Voor Epafras was de afgelopen beleidsperiode een tijd van verandering. De belangrijkste verandering was die van het werken met geestelijk verzorgers die vanuit Nederland naar de verschillende landen in de wereld reisden naar het werken met lokale vrijwilligers in de zgn. 'zorglanden', landen die door de overheid zijn aangewezen als landen waar Nederland een extra verantwoordelijkheid heeft voor gedetineerden. Dit was deel van de nieuwe subsidieafspraken met de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Justitie en Veiligheid.

Voor de zgn. 'basislanden' (Europa, Japan, Australië, Canada, N-Zeeland) handhaafde Epafras de bestaande werkwijze met geestelijk verzorgers uit Nederland, zij het dat ook daar het aantal lokale vrijwilligers groeide. Dit werk wordt bekostigd vanuit giften en donaties van kerken, fondsen en particulieren.

Deze veranderde werkwijze betekende dat de aandacht vooral uitging naar de werving, selectie en scholing van lokale vrijwilligers in de zgn. zorglanden. Wij konden een goede bezetting van deze functies realiseren in samenwerking met meerdere kerkelijke - en ontwikkelingsorganisaties van verschillende denominaties.

De rol van bureau veranderde: er kwam meer aandacht voor de verschillende taken en verantwoordelijkheden zoals de professionalisering van belangrijke processen, de kwaliteit van de coaching en de supervisie, het scheiding van functies in de administratieve processen en een andere rol voor de directie.

Voor de ondersteuning van de lokale vrijwilligers werd ook een nieuwe functie in het leven geroepen: die van regiocoördinatoren(RC). Dit zijn ervaren geestelijk verzorgers die op vrijwillige basis verantwoordelijk zijn voor de inhoudelijke ondersteuning en intervisie /supervisie met de lokale geestelijk verzorgers en de verzorgers die vanuit Nederland werken.

Ook de rol van het bestuur veranderde: er is gezocht naar een model met een ander mandaat voor de directeur en een meer toezichthoudende rol van het bestuur.

Dit proces heeft geresulteerd in nieuwe statuten. De uitwerking daarvan moet in de nieuwe beleidsperiode gestalte krijgen.

Tenslotte is gekozen voor een intensivering van de samenwerking met de organisatie Exodus, die recent heeft geleid tot een verhuizing van het bureau naar het landelijk verenigingsbureau van Exodus en op de langere termijn moet leiden tot meer samenwerking in de bedrijfsvoering en in een aantal gezamenlijke projecten t.b.v.(ex-) gedetineerden.

Voor de nieuwe beleidsperiode staat het bestuur voor de opdracht om de nieuwe werkwijze en verhouding tussen bestuur, directie, bureau en vrijwilligers vorm te geven.

De nieuwe statutaire verhouding moet a.h.w. 'van het papier afkomen' en leiden tot een nieuwe invulling en oefening in andere rollen. Daar gaat het bestuur de komende periode mee aan het werk, o.a. door een nieuwe, eigen beschrijving van de principes (code) van goed besturen en de werkwijze die daarbij past, de gewenste profielen van bestuursleden als ook het oefenen in nieuwe werkwijzen in relatie tot directie, bureau en vrijwilligers. Dit zal leiden tot een heldere agenda voor de komende beleidsperiode, een afgesproken vergaderfrequentie met vaste onderwerpen als voortgang activiteiten en beleid, begroting en jaarrekening.

Epafras is een organisatie met een ANBI keurmerk en past de betreffende vereisten t.a.v. bestuur, verantwoording en verslaglegging toe. Vanzelfsprekend past de stichting ook andere geldende wet- en regelgeving toe, zoals die rond privacy en de omgang met persoonsgegevens, zoals vastgelegd in de AVG.

Voor de geestelijk verzorgers is de beroepsstandaard van de Vereniging van Geestelijk VerZorgers (VGVZ) leidend. Geestelijk verzorgers en medewerkers van Epafras ondertekenen een overeenkomst waarin vertrouwelijke omgang met gegevens van gedetineerden en hun familie is vastgelegd.

In de komende periode ontwikkelt Epafras zijn kwaliteitsbeleid verder, onder meer t.a.v. de eisen die de stichting aan de vrijwilligers stelt, zowel t.a.v. de minimaal vereiste beroepsopleidingen of academische studies, als t.a.v. de ambtelijke zending en vrijevestigde geestelijk verzorgers.

Medewerkers en vrijwilligers beschikken over een VOG-verklaring (voor zover te verkrijgen bij buitenlands verblijf) voor het werken bij Epafras.

Er is een reglement ongewenst gedrag. Vrijwilligers, medewerkers en gedetineerden kunnen een beroep doen op onafhankelijke vertrouwenspersonen om situaties of incidenten te bespreken die zich voordoen in het werken voor en met Epafras

3. Prioriteiten 2020-2023

1. *Intensivering scholing en toerusting.* Epafras is een vrijwilligersorganisatie. De vrijwilligers zijn in meerderheid geschoolde geestelijk verzorgers die wonen en werken in het land waar de gedetineerden vastzitten. De ondersteuning van deze (professionele) vrijwilligers gebeurt vanuit Nederland en vraagt de komende periode om intensivering. Wij organiseren regelmatig conferenties in de verschillende werelddelen, met een combinatie van praktische informatie, training en intervisie. Het is belangrijk dat lokale vrijwilligers zelf betrokken zijn bij de ontwikkeling van de scholing en toerusting als ook meedenken over de verdere dienstverlening van Epafras aan gedetineerden. Zij weten waar de vragen en behoeften liggen.

2. *Nazorg en resocialisatie*. In de komende periode ontwikkelen we het werk van Epafras verder met nieuwe projecten voor nazorg en resocialisatie, contact met familie en relaties en verschillende vormen van onderzoek, gericht op de kwaliteit en het effect van het werk van Epafras.
3. *Vernieuwing Comeback*. De belangrijkste contacten met NL gedetineerden in het buitenland bestaan uit bezoeken en correspondentie. Daarnaast verzorgt Epafras, samen met Reclassering Nederland Bureau Buitenland, het advocatenbureau Dutch&Detained en Lawyers Across Borders het tijdschrift voor gedetineerden: *Comeback*. Global Village Media verzorgt de journalistieke vormgeving en eindredactie. Op basis van lezersonderzoek krijgt het tijdschrift een nieuwe vormgeving. Voor de verschillende andere relaties is Epafras o.a. actief op de website www.epafras.nl, Facebook en Twitter.

4. Bureau

Het bureau van Epafras voert regie op de reizen, financiën, personeels- en kwaliteitsbeleid, communicatie en fondsenwerving, samenwerking keten- en netwerkpartners en is verantwoordelijk voor werving, selectie, ondersteuning en scholing van vrijwilligers, het correspondentieproject van Epafras, de uitgave van het tijdschrift *Comeback* en het initiëren van nieuwe (samenwerkings)projecten.

Naast de twee medewerkers in loondienst wordt gebruikt gemaakt van de diensten van derden t.b.v. de boekhouding, loonadministratie, HRM, IT helpdesk en de communicatie; zowel voor de aanwezigheid op sociale media als voor de uitgave van de *Comeback*. Global Village Media verzorgt de eindredactie en productie.

In de komende periode onderzoeken we de mogelijkheid om t.a.v. een aantal van deze diensten de samenwerking met Exodus te intensiveren.

Voor wat de eigen werkwijzen betreft ligt de nadruk in de komende periode op de verbetering, standaardisering en digitalisering van een aantal belangrijke processen rond het bezoeken van gedetineerden, zoals de verslaglegging van bezoeken, waarbij, met inachtneming van vertrouwelijkheid en privacyregels relevante informatie wordt doorgegeven aan het Ministerie van BZ.

Voor wat betreft het correspondentieproject en de verdere ontwikkeling van scholing en ondersteuning als ook in de nazorg en resocialisatie van (ex)gedetineerden is behoefte aan meer professionele inzet dan van de huidige vrijwilligers (RC) gevraagd mag worden.

Voor de communicatie gericht op het versterken van netwerken om (ex)gedetineerden en hun familie heen is ook blijvende professionele ondersteuning nodig.

Tenslotte is het belangrijk om met het oog op de verdere ontwikkeling onderzoek te doen naar de relevantie en betekenis van het werk van Epafras voor gedetineerden, hun relaties en familie en de samenleving als geheel.

In eerste instantie gaat het om een onderzoek naar het correspondentieproject, een impactonderzoek en een lezersonderzoek onder lezers van de *Comeback* (zie hiervoor verder het hoofdstuk Onderzoek).

5. Geestelijk verzorgers

5.1. Netwerken in zorglanden en basislanden

Epafras is er de afgelopen jaren in geslaagd voor de zgn. zorglanden (waar vanuit het Ministerie van BZ aanvullende zorg geboden wordt aan gedetineerden) een netwerk van lokale geestelijke verzorgers te ontwikkelen. Dit is gebeurd in samenwerking met kerkelijke- en ontwikkelingsorganisaties die voor langere of korte tijd medewerkers uitzenden naar een buitenland. Ook zijn er geestelijk verzorgers die zich om andere redenen in een bepaald land gevestigd hebben en bereid zijn om minimaal twee keer per jaar bij Nederlandse gedetineerden op bezoek te gaan. Dit netwerk vraagt om ondersteuning en regelmatig terugkerende werving van nieuwe vrijwilligers: soms gaan mensen weer terug naar Nederland of zetten hun werkzaamheden voort op een andere bestemming. Het doel van de werving is een dekkingsgraad van tenminste 75% (actueel:84%) van de landen waar er

sprake is van Nederlandse gedetineerden die in aanmerking komen voor begeleiding en deze willen ontvangen. Hierbij geldt het uitgangspunt dat de lokale vrijwilliger of medewerker in het land van de gedetineerde woonachtig is of in het directe grensgebied van een buurland nabij de detentiefaciliteiten.

Voor de zgn. basislanden, landen in Europa, Canada, Japan, N-Zeeland en Australië (landen met een basisdienstverlening vanuit het Ministerie van BZ) werken we deels met lokale vrijwilligers en deels met geestelijk verzorgers die in Nederland gevestigd zijn en van daaruit de reizen naar 'hun' landen ondernemen. Dit is m.n. voor de buurlanden Duitsland, België en het VK. Overigens verblijven relatief veel Nederlandse gedetineerden in die landen en is er behoefte aan meerdere geestelijke verzorgers die op bezoek kunnen. Dit laatste geldt ook voor Frankrijk. Daar is het echter niet mogelijk om met geestelijk verzorgers vanuit Nederland toegang te krijgen tot gevangenissen, onder meer wegens de eisen die aan geestelijk verzorgers gesteld worden. De status van 'aalmoezenier' is verbonden met lokale kerkelijke gemeenschappen. Het doel voor de komende beleidsperiode is om in Frankrijk zelf, met Nederlandstalige predikanten en pastores een netwerk van vrijwilligers op te zetten die Nederlandse gedetineerden bezoeken.

Voor de komende beleidsperiode willen wij een 75%-25% verdeling krijgen in het aandeel van resp. lokale geestelijk verzorgers en geestelijk verzorgers die vanuit Nederland werken. De actuele percentages liggen op 84% vanuit NL en 16% lokaal. De focus voor de groei van het aantal lokale vrijwilligers in Europa leggen we in de komende periode bij Frankrijk.

Het werk voor gedetineerden in de basislanden bekostigt Epafras vanuit giften en donaties en eigen reserves.

5.2. Diversiteit en samenhang

Epafras heeft de afgelopen periode vooral ingezet op de kwantiteit van geestelijk verzorgers in de zorglanden.

We zijn blij met de grote diversiteit en inzet van vrijwilligers in alle delen van de wereld. Deze diversiteit stelt ons ook voor uitdagingen: er is verschil in achtergrond, scholing, motivatie en beleving. Dit naast en tussen andere verschillen in gender, culturele en religieuze achtergrond en etniciteit. Dit zijn verschillen die ook in het contact met gedetineerden een rol kunnen spelen en die van de vrijwilligers openheid vragen, relativering van de eigen positie en reflectie op de eigen achtergrond en die van een gedetineerde.

Zoals eerder al bij Visie en Missie verwoord is, hebben de geestelijk verzorgers bij Epafras verschillende religieuze achtergronden: een meerderheid is christelijk (protestants en katholiek), een aantal heeft een moslimachtergrond of een achtergrond in hindoeïsme, boeddhisme en humanisme. Het is voor Epafras niet mogelijk om in alle landen waar Nederlandse gedetineerden vastzitten lokale geestelijk verzorgers van dezelfde religieuze achtergrond als de gedetineerden te vinden. Daarom is openheid voor en bekendheid met verschillende religieuze tradities en het vermogen een brug te slaan naar de existentiële- en geloofswaarden van anderen een belangrijke competentie voor onze geestelijk verzorgers.

In de geestelijke verzorging die Epafras biedt gaat het in de eerste plaats om laagdrempelige pastorale aanwezigheid. In gesprekken met gedetineerden leggen vrijwilligers contact en praten over de geschiedenis en omstandigheden van detentie. Vaak ontstaat er een gesprek over het delict en hoe een gedetineerde dat beleeft. Er kan sprake zijn van ontkenning of van besef van schuld, van rouw of verlangen naar herstel. Van

geestelijk verzorgers vraagt dit empathie, maar ook het vermogen om niet 'meegezogen' te worden in een verhaal of een verdediging. Het vraagt om het vermogen tot troosten en soms ook tot confronteren. Vrijwilligers moeten kunnen omgaan met wat hen in vertrouwen wordt verteld en zelf waken voor een gewenning aan criminaliteit. Zij moeten kunnen omgaan met hun eigen moraal in relatie tot die van een gedetineerde. Het gaat om niet (ver)oordelend, vooral pastoraal nabij te zijn met een gezonde distantie. Dat vraagt veel van mensen.

5.3. Scholing en toerusting

In de scholing en toerusting van vrijwilligers heeft Epafras de afgelopen jaren gewerkt met een toerustingsmodule die is ontwikkeld door Prof. Dr. Ruard Ganzevoort en Drs. Anke Liefbroer van de VU: 'Zorg voor het Verhaal'. Al onze vrijwilligers hebben het boek met de toerustingsmodule ontvangen. Tijdens conferenties en via internet konden zij oefenen met onderdelen daaruit. Wij blijven deze mogelijkheid aanbieden en evalueren de methode in de komende beleidsperiode. Waar nodig passen we aan en breiden we uit.

Wij brengen, in samenwerking met Hogeschool Windesheim en Fontys Hogescholen en met de betrokken vrijwilligers, ook de kernpraktijken en competenties die in het werk van Epafras aan de orde zijn, in kaart. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om competenties op het terrein van levensbeschouwelijke en pastorale begeleiding, persoonlijke ontwikkeling, het 'verstaan' van het verhaal van de gedetineerde en daarbij op een laagdrempelige manier pastoraal aanwezig kunnen zijn en competenties van ritueel, gebed en meditatie. Op grond daarvan maken wij nog een aantal andere scholingsmodules. De RC zijn hiervoor het eerste overlegkader, waarbij professionele ondersteuning nodig is voor de verdere ontwikkeling van scholing.

5.4. Kwaliteitsbeleid

Het scholingsplan maakt onderdeel uit van een breder kwaliteitsbeleid, dat erop is gericht de kwaliteit van het werk van bureau en vrijwilligers systematisch te ondersteunen, te evalueren en verder te ontwikkelen.

Wij doen dit met conferenties en trainingen, individuele gesprekken en intervisie en evaluatiegesprekken. De evaluaties leiden tot gezamenlijke thema's en aangepaste of nieuwe (gemeenschappelijke) werkwijzen.

We besteden aandacht aan de persoonlijke veiligheid van onze vrijwilligers tijdens hun reizen.

We ondersteunen de vrijwilligers daarnaast met Extranet, een beveiligde omgeving waarin vrijwilligers informatie kunnen delen en scholingsmodules kunnen volgen. Dit met inachtneming van principes van ambtsgeheim en vertrouwelijkheid. Geestelijk verzorgers en medewerkers ondertekenen bij hun aanstelling een overeenkomst waarin vertrouwelijke omgang met gegevens van gedetineerden en hun familie is vastgelegd.

Voor vrijwilligers, medewerkers en gedetineerden is een regeling ongewenst gedrag opgesteld. Daarnaast zijn twee externe vertrouwenspersonen beschikbaar voor vragen over, klachten of meldingen van ongewenst gedrag. In de komende periode zorgen we ervoor dat medewerkers, vrijwilligers en gedetineerden bekend zijn met het bestaan van de regeling en de beschikbaarheid van vertrouwenspersonen.

6. Communicatie en PR

Voor een internationale netwerkorganisatie als Epafras zijn de verschillende vormen van communicatie, zowel digitaal als op papier, van levensbelang. We investeren in een communicatie die de verschillende groepen op diverse wijze bedient.

De meeste gedetineerden hebben geen toegang tot digitale communicatiemiddelen of sociale media. Dit maakt communicatie op papier extra belangrijk. Daarom is het correspondentieproject van Epafras van groot belang en maken wij, samen met RNBB en Dutch&Detained voor gedetineerden een tijdschrift op papier, de *Comeback*. Via de ambassades en consulaten sturen we dit naar de NL gedetineerden. We doen er een gefrankeerde antwoordenvolpette bij, zodat ze een brief kunnen opsturen of een bezoek kunnen aanvragen.

Onze communicatiekanalen en partners:

- i. De uitgave van het tijdschrift ***Comeback***, *i.s.m. Reclassering Nederland Bureau Buitenland, Dutch&Detained* en *Lawyers Across Borders*. Dit tijdschrift wordt de komende vier jaar opnieuw uitgegeven. De redactie bestaat uit vertegenwoordigers van de samenwerkende partners en medewerkers van Global Village Media. De formule van het blad is gericht op het contact tussen Nederland (d.i. alle landen van het Koninkrijk) en de gedetineerden en gaat in op nieuws en informatie uit Nederland, juridische aspecten van detentie, mogelijke terugkeer, contact met familie en thema's rond geloofs- en levensvragen. Daarnaast bevat het blad brieven van gedetineerden, een column van een ex gedetineerde en lichtere rubrieken als een sportrubriek en een puzzel.

Ter voorbereiding van de nieuwe beleidsperiode houden we een lezersonderzoek onder gedetineerden en maken op basis daarvan een nieuwe opzet en vormgeving. De verspreiding van het blad is een punt van aandacht, m.n. van ambassades naar de gevangenen. Soms accepteert-de gevangenis de zendingen niet of alleen als ze persoonlijk geadresseerd zijn. Wij werken daarin zoveel mogelijk op maat met als belangrijkste doel het bezorgen van de *Comeback* bij het merendeel van de Nederlandse gedetineerden.

Het blad is voor andere belangstellenden digitaal beschikbaar via de website van Epafras (www.epafras.nl).

Naast de *Comeback* verspreiden we ook de *Bajesagenda* onder gedetineerden, een agenda met teksten, brieven en gedichten van en voor gedetineerden.

- ii. **Het Correspondentieproject** bestaat al sinds de start van het werk van Epafras.
- **Schrijfmaatjes.** Enerzijds bestaat dit werk uit geregelde correspondentie tussen een gedetineerde en verschillende vrijwilligers in Nederland. Epafras beschikt over een databestand van ongeveer vijftig vrijwilligers. De coördinatie, waaronder het ‘matchen’ en heen en weer sturen van de brieven gebeurt door het bureau van Epafras. Jaarlijks worden ca. 450 brieven door gedetineerden aan vrijwilligers gestuurd en door hen beantwoord.
  - **Geestelijk verzorger** Anderzijds schrijven veel gedetineerden met een geestelijk verzorger van Epafras. In deze correspondentie gaat het om een professionele reactie op levensbeschouwelijke thema’s en existentiële vragen die gedetineerden aansnijden. In 2018 beantwoordde de geestelijk verzorger van Epafras 850 brieven van gedetineerden. Gedetineerden onderstrepen in hun reacties het belang en de betekenis van dit contact. Wij maken deze schriftelijke contacten mogelijk via formulieren en gefrankeerde antwoordenvellen die we meesturen met de *Comeback* en met onze eigen brieven.
- iii. De **Paasgroetenactie**, i.s.m. *KerkinActie*, *Gevangenenzorg* en *Exodus Nederland*. De Paasgroetenactie bestaat eruit dat gevangenen in Nederland i.s.m. met justitiepastores een kaart ontwerpen. Mensen uit de kerken en vrijwilligers bij organisaties als Gevangenenzorg en Exodus schrijven de kaarten, als groet naar gedetineerden in binnen- en buitenland. Epafras verstuurt de ondertekende kaarten naar de haar bekende adressen.
- iv. Actieve **netwerken** van familie, relaties, kerken en hulpverleners rondom (ex-) gedetineerden, o.a. via de Facebookpagina van Epafras (de community heeft 7000 volgers), de organisatie *Kerken met Stip*, Kindproject (jarige kinderen krijgen een cadeautje namens de gedetineerde ouder), en de Nieuwsbrief voor onze relaties. Het doel daarvan is een actief en betrokken netwerk van familie en vrijwilligers op te bouwen en te onderhouden dat kan ondersteunen tijdens detentie, bij terugkeer en resocialisatie, en ondersteuning te ontvangen via giften en donaties bij gerichte acties. In de komende periode ontwikkelt Epafras ook relaties met kerken en gemeentelijke instanties in Leiden en omgeving als ondersteuning en uitbreiding van de netwerken.

- v. Communicatie gericht op **professionele netwerken** en subsidiegevers in het justitiepastoraat, de Ministeries van BZ en J&V geestelijke verzorging, kerkelijk werkers in het buitenland, resocialisatie en opvang bij terugkeer. Dit doen we via de website www.epafras.nl, Nieuwsbrief, Twitter en LinkedIn. Een actuele aantrekkelijke website biedt informatie, verhalen en inspiratie. Drie keer per jaar verzorgen we een (digitale) Nieuwsbrief, o.a. gericht op kerken, fondsen en particuliere donateurs.
- vi. **Interne communicatie** onderhouden we tussen en met vrijwilligers, via Extranet, medewerkers, bestuur, Nieuwsflits, E-coaching, Email, telefoon, skype en video-conferenties en regio/landenconferenties.

7. Projecten

7.1. Nazorg

Epafras helpt per jaar gemiddeld een tiental ex-gedetineerden bij hun terugkeer. Dit doen we dikwijls i.s.m. Reclassering Nederland Bureau Buitenland en de betreffende consulaten of ambassades. Het gaat hier om hulp bij het verstrekken van tickets, het helpen vinden van opvang of het contact leggen met vrienden of familie. Dit leidt soms tot langdurige begeleiding door medewerkers van Epafras. Voor deze hulpverlening hebben wij beperkte middelen beschikbaar. Gedetineerden die terugkeren kampen dikwijls met een gebrek aan een (betrouwbaar) netwerk, dat kan helpen met het vinden van onderdak en informatie om een bestaan in Nederland weer op de rails te krijgen. Voor mensen die lang weg zijn geweest is het vaak lastig de weg te vinden in het nieuw ingerichte en gedecentraliseerde welzijnswerk. De maatschappelijke opvang heeft een tekort aan plaatsen en voor sociale huurwoningen zijn lange wachtlijsten. Voor plaatsing in een Exodushuis ontbreken dikwijls financieringsmogelijkheden.

Inde beleidsperiode onderzoeken we de mogelijkheid of we in samenwerking kerkelijke nazorgorganisaties, de gemeente Leiden en fondsen een mogelijkheid voor opvang en begeleiding kunnen creëren voor de eerste periode na terugkeer.

7.2. Familie en relaties

Familieleden van gedetineerden in het buitenland bevinden zich dikwijls in een moeilijke situatie. Gebrek aan informatie is dikwijls het eerste probleem. Ouders weten niet waar hun kind is, geliefden niet waar hun partner is, kinderen weten niet waar hun vader of moeder is. Als dat wel bekend is, zijn er dikwijls grote zorgen over de omstandigheden waarin hun familielid is, vaak gecombineerd met teleurstelling of ongeloof over het delict. Soms leidt dit

tot een breuk in het contact. Epafras bemiddelt op verzoek (en alleen met instemming van een gedetineerde) in het contact tussen gedetineerden en hun familieleden. Dit ook omdat een blijvend contact tussen familie en gedetineerde een belangrijke motivator is in verwerking, herstel en het voorkomen van recidive. Het doel daarvan is om via het contact met familieleden de gedetineerden in het buitenland te ondersteunen, met het oog op behoud en herstel van belangrijke relaties.

Epafras, geeft, in nauw overleg met de ambassade en Reclassering Nederland Bureau Buitenland informatie (voor zover de gedetineerde daar toestemming voor heeft verleend) door aan familieleden en ondersteunt ook de familie in de omgang en verwerking van de detentie van hun familielid. Dit doet Epafras door te bellen of te schrijven met familieleden. De dienstverlening bestaat uit informatie geven en desgewenst huisbezoek en pastoraal gesprek. Ook doet Epafras mee aan het Kindproject van stichting Gevangenzorg Nederland, waarmee kinderen (jonger dan 13 jaar) van gedetineerden op verzoek een cadeautje voor hun verjaardag kunnen krijgen (namens de gedetineerde ouder). Voor familieleden van gedetineerden sluit Epafras daarnaast aan bij andere initiatieven rond kinderen met gedetineerde ouders, zoals initiatieven vanuit het expertisecentrum Kind.

In de komende periode wil Epafras het aantal contacten laten toenemen door meer activiteiten (huisbezoeken, bijeenkomsten, gespreksgroepen) en grotere zichtbaarheid van deze dienstverlening, o.a. via sociale media. Epafras organiseert i.s.m. met de Reclassering Nederland Bureau Buitenland ook familiedagen en biedt daarin de mogelijkheid van gesprek met een geestelijk verzorger of kennismaking met het werk van Epafras.

7.3. Onderzoek

In de komende beleidsperiode starten we verschillende onderzoeken, zowel naar tevredenheid, als naar inhoud, als naar impact van ons werk.

- Een lezersonderzoek onder gedetineerden naar vormgeving en inhoud van het tijdschrift *Comeback*.
- In samenwerking met het Universitair Centrum Geestelijke Verzorging van de PTHU geeft Epafras opdracht tot onderzoek, bijvoorbeeld naar de thema's die gedetineerden in correspondentie aan de orde stellen, de theologische en pastorale lijnen van waaruit geestelijk verzorgers antwoorden en de reacties daarop van gedetineerden. Bronnen die gebruikt kunnen worden zijn brieven van NL gedetineerden (onder waarborgen van anonimiteit) uit de hele wereld en de reacties daarop van geestelijk verzorgers uit het archief van het correspondentieproject van Epafras.
- Een impactonderzoek naar het effect van het werk van Epafras. Wij bieden geestelijke verzorging en diaconale steun aan NL gedetineerden in het buitenland. We willen graag weten wat het effect daarvan is. Voor de gedetineerden zelf, voor hun familie, voor de overheid, de kerken, fondsen en andere partijen die ons werk steunen. Het is nodig dat we dan verder kijken dan

het moment van het bezoek. Daarom gaan we een impactonderzoek doen, met een gespecialiseerd onderzoeksbureau. We willen daarmee niet alleen meer zicht krijgen op het effect, maar ook op hoe en wat we beter en anders kunnen doen.

8. Financiën

Bij dit meerjarenbeleidsplan hoort een meerjarenbegroting voor de periode 1 januari 2020-31 december 2023.

Deze begroting omvat

- de kosten voor de geestelijke verzorging en sociale en diaconale ondersteuning in de zgn. zorglanden
- de kosten voor de geestelijke verzorging en sociale en diaconale ondersteuning in de overige landen
- de kosten van vorming, training en toerusting van vrijwilligers en regiocoördinatie
- de kosten van de uitgave voor het tijdschrift *Comeback*
- kosten voor communicatie en PR
- de personeelskosten
- de vrijwilligerskosten
- de kosten voor diverse projecten
- huisvesting en overige kosten.

Aan de inkomstenkant bevat de begroting

- Subsidies van resp. het Ministerie van Buitenlandse zaken en Justitie en Veiligheid
- Giften en bijdragen van kerken, fondsen en particulieren

De aanvragen bij de Ministeries volgen de beleidsregels in de Subsidieregeling voor Gedetineerdenbegeleiding buitenland 2020-2023 zoals geformuleerd in het besluit van de Minister van Buitenlandse Zaken van 9 juli 2019 en gepubliceerd in de Staatscourant van 18 juli 2019. (Nr. 39859).

Voor de projecten en werkzaamheden die buiten deze regeling vallen, zoals het bezoeken van gedetineerden in landen in Europa en Japan, Canada, N-Zeeland en Australië, hernieuwen wij de bestaande contacten met kerken en fondsen, o.a. met gesprekken, folder- en collectemateriaal, presentaties en lezingen. Via website en sociale media bereiken we ook een grote groep betrokken particulieren die een rol spelen in de opvang en netwerken rondom familieleden en resocialisatie van (ex-)gedetineerden. Ook zij ondersteunen het werk van Epafras met giften.

Daarnaast zoeken wij naar financiële ondersteuning voor de projecten scholing, nazorg en impactonderzoek.

De financiële administratie van Epafras wordt gevoerd door een professioneel administratiekantoor, Lubbersen Accountancy, en gecontroleerd door een Registeraccountant volgens de geldende regelgeving.

Het administratiekantoor verzorgt ook het declaratiesysteem voor medewerkers en vrijwilligers. Betalingen zijn geregeld in een mandatenregeling.

De administratie is zo ingericht dat de actuele inkomsten en uitgaven met een uitsplitsing naar landen en bezoeken op elk moment beschikbaar zijn voor directie en bestuur.

De loonadministratie is uitbesteed aan bureau Raet.

Mogelijk vindt in het kader van de samenwerking met Exodus een andere uitbesteding van werkzaamheden plaats.

9. Bestuur en medewerkers

Het bestuur van Epafras werkt onbezoldigd.

Voor de medewerkers heeft Epafras (op vrijwillige basis) de CAO Sociaal Werk van toepassing verklaard.

De regiocoördinatoren ontvangen een vrijwilligersvergoeding.

De geestelijk verzorgers (vrijwilligers) ontvangen een vergoeding voor reis- en verblijfkosten tijdens hun bezoeken aan gedetineerden, alsmede een dagvergoeding.

Bestuur

nevenfuncties

Drs. Jan Eerbeek

emeritus hoofdpredikant ministerie J&V/ oud voorzitter Exodus Nederland; voorzitter Kerken met Stip

Mr. Jan de Lange

oud-notaris, secretaris CCCB van de PKN, bestuurslid stichting Oud Gelderse kerken

Drs. Foekje Damstra

Dr. Mr. Ryan van Eijk

geestelijk verzorger Amaris Zorggroep
hoofdaalmoezenier R.K. justitiepastaat,

Dr. Cees de Visser

Raad van Advies Fontys Hogescholen
Centrale meldingscommissie LUMC, voorheen algemeen directeur NWO

Mr. Anette van Lookeren Campagne

senior teamleider/juriste
bij Vluchtelingenwerk Nederland

Bureau

Drs. Nienke van Dijk directeur

Klachtencommissie Xtra Welzijn, voorheen directeur Haagse Hogeschool en Stek, stichting voor stad en kerk

Mevr. Jarmila Thodé officemanager

Voorheen stichting Van Boeijen, mensen met een beperking

Regiocoördinatoren

nevenfuncties

Ds. Gerrit den Broeder

predikant GKv (Den Haag-Zuid/Rijswijk), West Afrika Mission (Bénin), voorheen bezoekwerk Ghana

Drs. Nienke van Dijk

Drs. Karan Gokoel

(zie boven)

psycholoog en geestelijk verzorger WZH, voorheen bezoekwerk Suriname

Drs. Rob van der Horst

vrijwilliger Project Cosa Reclassering, docent levensbeschouwing HBO, bezoekwerk Europa

Drs. Theo Raaijmakers

Ds. Anne van Voorst

gepensioneerd pastoraal theoloog
adjunct hoofdpredikant justitiepastaat,
predikant PKN Dinxperlo